

Keudan opiskelijoiden yhdenvertaisuus- ja tasa- arvosuunnitelma

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Keudassa
3. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laadintaprosessi Keudassa
4. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo opetustoiminnassa
 - 4.1 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo opiskelijavalinnoissa
 - 4.2 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinnassa
 - 4.3 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo arvioinnissa
 - 4.4 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo oppimisympäristöissä
 - 4.5 Asenteellinen, sosiaalinen ja psyykkinen esteettömyys
 - 4.6 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo eri toimipisteiden välillä
5. Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu
6. Suunnitelmasta tiedottaminen sekä suunnitelman toteutumisen seuranta

1. Johdanto

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta velvoittaa kouluja ja oppilaitoksia laatimaan tasa-arvosuunnitelman. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että kouluilla ja oppilaitoksilla pitää olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja että oppilaitoksissa tehdään järjestelmällistä tasa-arvotyötä.

Tasa-arvon edistäminen oppilaitoksessa tarkoittaa sitä, että tyttöjä, poikia ja muun sukupuolisia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi kaikissa tilanteissa. Oppilaitoksessa laadittava tasa-arvosuunnitelma on työkalu, joka ennaltaehkäisee sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää ja tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä opiskelijan arjessa. Tavoitteena on myös, että tulevaisuudessa naiset, miehet ja muun sukupuoliset jakautuisivat eri tehtävätasolle ja eri ammatteihin nykyistä tasaisemmin kykijensä ja taipumustensa mukaan.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa oppilaitoksessa ei saa esiintyä syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Suomen perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon, että ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä.

Yhdenvertaisuuslaki, rikoslaki, tasa-arvolaki ja työlainsäädäntö tarkentavat syrjinnän kieltoa eri elämänalueilla. Tasa-arvon edistämiseksi ei ole kyse vain oikeudenmukaisuuden toteuttamisesta, vaan myös edellytysten luomisesta viihtyisän ja motivoivan oppimisympäristön syntymiseksi. Kun kaikkien osamista ja työtä arvostetaan oikeudenmukaisesti, edistää se opiskelijoiden hyvinvointia ja viihtyvyyttä.

Tavoitteena on tasa-arvoinen, yhteistyökykyinen sekä tuloksekas työympäristö, jossa tasa-arvo on osa koko toimintakulttuuria. Tasa-arvon edistäminen on kaikkien oppilaitoksen jäsenten velvollisuus. Erityisesti oppilaitoksen johdon ja henkilökunnan sitoutuminen tasa-arvoa edistäviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin on tärkeää.

Tasa-arvosuunnitelman perimmäinen tarkoitus on, että tasa-arvoajatus ja – tavoite saataisiin luontevasti sisällytettyä kaikkeen oppilaitoksen toimintaan.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 8.8.2096/609, Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Keudassa

Tämä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma koskee kaikkia Keudassa opiskelevia opiskelijoita. Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen opiskeluyhteisö ei synny itsestään, vaan sillä, että kaikki yhteisön jäsenet tiedostavat, mistä tasa-arvossa ja yhdenvertaisuudessa on kysymys. Keudassa suunnitelma laaditaan vuodeksi kerrallaan, tämä suunnitelma on vuodeksi 2018.

Tasa-arvo sisältyy monin tavoin koulutuksen yleisiin tavoitteisiin ja tutkinnon perusteisiin. Opetuksen yleisiin tavoitteisiin kuuluvat esimerkiksi ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja edistäminen, demokratia ja tasa-arvon edistäminen, omien valintojen suunnittelu ja tekeminen sekä vastuu valinnoista.

Erilaiset opetusmenetelmät, tukitoimet ja opetusjärjestelyt mahdollistavat esteettömän oppimisen opiskeluvaikeuksista riippumatta. Lähtökohtana on se, että pidetään kaikista opiskelijoista huolta, arvostetaan opiskelijoiden erilaisuutta sekä tuetaan heidän henkilökohtaista ja ammatillista kasvuaan kohti työllistymistä ja hyvää elämää.

Tasa-arvon käsite yhdistetään sukupuolten tasa-arvoon, mutta laajemmassa merkityksessä sillä ymmärretään myös yleisesti tasavertaisuutta muidenkin ominaisuuksien kuin vain sukupuolen suhteen. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan lainsäädännössä muita syrjintäperusteita kuin sukupuolta. Sisällöllisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta voidaan käyttää synonyymeinä. Molemmat käsitteet viittaavat kaikkien ihmisten samanarvoisuuteen erilaista ominaisuuksistaan riippumatta.

Keudan opiskelijoiden Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vastaa lain asettamiin vaatimuksiin ja siinä on otettu huomioon vahvasti myös Keudan arvot.

Keudan arvot:

Arvostamme

Koulutamme ammattitaitoisia osaajia työelämän muuttuviin tarpeisiin. Henkilöstömme on osaavaa ja osaamistaan kehittävä.

Sitoudumme

Ennakoimme tulevaisuutta. Teemme yhteistyötä alueellisissa, kansallisissa sekä kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme palvelujamme vuorovaikutuksessa opiskelijoiden ja työelämän kanssa.

Onnistumme

Innostuksemme lähteenä ovat uudistumistahto, luovuus ja avoimuus. Luomme yhdessä yksilöllisiä oppimisen polkuja. Huolehdimme toisistamme ja toteutamme sovitut asiat.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus eivät tarkoita sitä, että kaikkia pitäisi kohdella täysin samalla tavalla. Yleensä olisikin parempi puhua mahdollisuuksien tasa-arvosta, sillä oikein ymmärrettynä tasa-arvo luo kaikille lähtökohdista riippumatta samanlaiset mahdollisuudet.

Nykyisinä ja tulevina yhteiskunnan jäseninä, ammattilaisina ja ammatinharjoittajina Keudan opiskelijat ovat velvollisia edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa kaikessa toiminnassaan.

Ihmisten moninaisuus yhdistettynä tasa-arvoon on voimavara, joka rikastuttaa toimintaa ja luo hyvinvointia. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat Keudassa paitsi fyysisen ympäristön, viestinnän ja työskentelyvälineistön suunnittelemista kaikille käyttäjäryhmille soveltuvaksi, myös ilmapiirin luomista sellaiseksi, että kaikki tulevat oikeudenmukaisesti kohdelluiksi.

Opiskeluyhteisössä yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat ihmisten erilaisuutta kunnioittavan ilmapiirin luomista. Opetuksessa se tarkoittaa moninaisuuden huomioimista niin opetusmateriaaleissa kuin opiskelijoihin suhtautumisessakin. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen on meidän jokaisen vastuulla, se näkyy kaikessa mitä teemme ja sanomme.

3 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laadintaprosessi Keudassa

Keudan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laadinnasta vastaa Opiskelijapalvelut. Suunnitelman laadintaa osallistuvat Keudan Opiskelijakunta Kuoma, toimipisteiden hyvinvointiryhmät, Keudan johto sekä erikseen kutsutut asiantuntijat.

Tämä Keudan ensimmäinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on laadittu virkamiestyönä ja sen kommentointiin ovat osallistuneet Opiskelijakunta Kuoma, Opetus- ja koulutuspalveluiden johtoryhmä, Keudan johtoryhmä sekä Opiskelijapalveluiden asiantuntijat.

Suunnitelmaa päivitetään vuoden 2019 aikana kun saadaan käyttöön opiskelijakyselyn tulokset sekä koko vuoden 2018 hakijatiedot.

Keudan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma hyväksytään Opetus- ja koulutuspalveluiden johtoryhmässä, Keudan johtoryhmässä, Keudan hallituksessa sekä Opiskelijakunta Kuoman hallituksessa.

4 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo opetustoiminnassa

Opiskeluyhteisössä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus tarkoittavat ihmisten erilaisuutta kunnioittavan ilmapiirin luomista. Opetuksessa se tarkoittaa moninaisuuden huomioimista niin opetusmateriaaleissa kuin opiskelijoihin suhtautumisessakin.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus toteutuvat myös esteettömyydessä, joka tarkoittaa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön toteutumista niin, että jokainen ihminen voi ominaisuuksistaan huolimatta toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Esteettömyys on palvelujen saatavuutta, välineiden käytettävyyttä, tiedon ymmärrettävyyttä ja mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon.

4.1 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo opiskelijavalinnoissa

Keudan opiskelijavalinnat perustuvat lakiin ammatillisesta peruskoulutuksesta (L 531/2017).

Opiskelijavalinta toteutetaan keväisin valtakunnallisena yhteishakuna Opintopolku.fi -palvelun kautta sekä koko vuoden aikana tapahtuvan jatkuvan haun kautta.

Opiskelijavalinnassa toteutettu ohjaus ja konsultaatio ovat osa nuorisotakuun mukaista ohjauksen verkostoyhteistyötä, jonka tavoitteena on ohjata hakija tarpeitaan vastaavaan koulutukseen.

Opiskelijaksi hakeneet ja valitut opiskelijat vuoden 2017 yhteisvalinnasta.

	2017	
kaikki hakijat	4640	%
joista naisia	1829	39,4%
joista miehiä	2811	60,6%
muu sukupuoli	tietoa ei kerätty	
valitut	1333	%
joista naisia	607	45,5%
joista miehiä	726	54,5%
muu sukupuoli	tietoa ei kerätty	

Vuonna 2017 Keudassa otettiin käyttöön uusi opintohallintojärjestelmä StudentaPlus. Järjestelmän käyttöönotosta johtuen ei vuoden 2017 osalta saatu kerättyä jatkuvan haun hakijoiden tietoja.

Opiskelijaksi hakeneet vuoden 2018 yhteisvalinnasta. (Tieto valituista saadaan vasta kesäkuussa 2018)

	2018	
kaikki hakijat	4530	%
joista naisia	1641	36,2%
joista miehiä	2889	63,8%
muu sukupuoli	tietoa ei kerätty	

Opiskelijavalinta toteutuu Keudassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus huomioiden. Keudan koulutustarjonnassa on hieman enemmän perinteisiä miesvaltaisia aloja edustavia tutkintoja ja aloituspaikkoja, minkä vuoksi miespuoleisten hakijoiden määrä on suurempi.

Mikäli Keudaan hakeutuvalla opiskelijalla on kieli- tai kulttuuritaustasta johtuvia tarpeita, nämä tarpeet ja tarvittavat ohjaus ja tukitoimet kirjataan hakeutumisvaiheen tietoihin. Jos opiskelijan äidinkieli on muu kuin suomi, hänen suomen kielen taitonsa voidaan arvioida hakeutumisvaiheessa. Kielitesti antaa käsityksen siitä, onko opiskelijalla edellytyksiä menestyä opinnoissa suomen kielellä. Sen perusteella määritellään myös mahdolliset suomen kielen tukitarpeet opinnoissa.

4.2 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinnassa

Keudassa opiskelijan opintopolku suunnitellaan yhdessä opiskelijan kanssa niin, että jokaisella on mahdollisuus kykyjensä mukaiseen oppimiseen. Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma on ensisijainen työväline opetuksen suunnittelussa. HOKSin laadinnan yhteydessä opiskelijoille kerrotaan erilaisista valinnan mahdollisuuksista, jotka liittyvät yksilöllisiin opintopolkuihin, opiskelumenetelmiin ja erilaisiin muihin pedagogisen tuen menetelmiin, joilla edistetään opiskelijan tavoitteiden mukaisia opintoja.

Keudassa kiinnitetään huomiota opetuksessa ja ohjauksessa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen mm. seuraavissa asioissa

- ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja noudattaminen
- demokratian ja tasa-arvon edistäminen
- elinikäiseen oppimiseen tarvittavien valmiuksien edistäminen
- suvaitsevaisuuteen ja kansainvälisyyteen oppiminen
- vastuun ottaminen omista valinnoista
- syrjinnän ja epätasa-arvoisen toiminnan ehkäiseminen /varhainen puuttuminen
- epätasa-arvoa edistävän toiminnan näkyväksi tekeminen ja sen poistaminen (tietojen salaaminen, loukkaava vallankäyttö, syyllistämisen ja häpeän tunne)
- oman kulttuurin, kielen ja identiteetin tukeminen
- sosiaaliseen vuorovaikutukseen kannustaminen
- kiusaamisen tunnistaminen ja sen poistaminen
- seksuaalisen häirinnän tunnistaminen ja poistaminen
- yhdenvertaisuuteen perustuvien opetuskäytäntöjen noudattaminen
- opiskelijan tuen tarpeen mukainen resursointi opetukseen ja ohjaukseen
- opiskelijan tuen tarpeen mukaiset muut tukipalvelut

4.3 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo arvioinnissa

Opiskelijoiden opintosuoritukset arvioidaan voimassa olevien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Opettajat varmistavat, että myös työpaikalla järjestettävän koulutuksen ohjaajat ja näyttöjen vastaanottajat tuntevat arviointimääräykset ja ohjeet sekä ymmärtävät yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon merkityksen opiskelija arvioinnissa.

Arviointiin saa vaikuttaa vain sellaiset tekijät, jotka on kuvattu tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa ja yksilöllisesti laadituissa toteutussuunnitelmissa. Arviointi suoritetaan aina niin, että se noudattaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatetta. Opiskelija, joka on tyytymätön arviointiin, voi hakea oikaisua siitä asianmukaisesti.

Tutkinnon suorittaneet vuonna 2017

	2017	
	2004	%
kaikki valmistuneet		
joista naisia	1049	52,3%
joista miehiä	955	47,7%
muu sukupuoli	tietoa ei kerätty	

4.4. Yhdenvartaisuus ja tasa-arvo oppimisympäristöissä

Koulutuksen järjestäjän velvollisuus on huolehtia fyysisestä esteettömyydestä siten, että oppimisympäristöt ovat saavutettavia ja liikkuminen ja toiminta ovat esteetöntä ja opiskelijoiden hyvää ergonomiaa tukevaa. Oppilaitoksen tilojen saavutettavuus, liikkumis- ja toimintaesteettömyydessä on huomioitava myös turvallisuusnäkökulma. Osoitekohtaiset Pelastussuunnitelmat ja Kriisisuunnitelmat ovat luettavissa Notecrow sovelluksen kautta, johon on mahdollista tutustua jokaisen osoitteen aulatilassa olevan QR-koodin avulla. Oppimisympäristöä koskevista ratkaisuista otetaan huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa.

Tietotekniikan ja teknologian nopea kehittyminen on tuonut mahdollisuuksia ja haasteita kaikille opiskelijoille soveltuvien ja esteettömien laitteiden, ohjelmien, oppimateriaalien ja oppimisympäristöjen luomiseen. Keudassa kehitetään tieto- ja viestintäteknikkaa opetuskäytössä. Tavoitteena on monipuolistaa opetusta ja helpottaa vuorovaikutusta opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskelu ympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodoissa esitetyn informaation hankintaa ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen.

4.5 Asenteellinen, sosiaalinen ja psyykinen esteettömyys

Asenteellinen, sosiaalinen ja psyykinen esteettömyys luovat perustan oppilaitoksen toiminnalle, jossa otetaan huomioon opiskelijoiden osallisuus ja hyvinvointi. Ne eivät ole toisistaan kokonaan erilisiä esteettömyyden ulottuvuuksia vaan ne limittyvät keskenään ja toimivat toistensa edellytyksinä.

Keudassa asenteellisella esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaista asennoitumista jokaisen opiskelijan opiskelumahdollisuuksiin hänen ominaisuuksistaan tai taustastaan riippumatta. Sosiaalisesti esteettömässä oppilaitoksessa jokainen opiskelija voi tuntea kuuluvansa oppilaitosyhteisöön ja osallistua sosiaaliseen toimintaan. Kun toiminnassa otetaan huomioon esimerkiksi erilaiset kulttuurit, voidaan parantaa sosiaalista ja asenteellista esteettömyysnäkökulmaa.

Psyykinen esteettömyys voidaan nähdä mielen hyvinvointina, joka tarjoaa eväitä ja voimavaroja oppimiseen ja kehittymiseen. Erityisesti opintojen aloitus on usealle nuorelle haasteellinen vaihe elämässä. Elämänmuutokset voivat vaatia nuorelta erityisen paljon voimavaroja, opiskelijoiden mielen-terveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvät kysymykset ovat oppilaitoksen arjessa läsnä vahvasti. Näiden asioiden tiimoilta yhteistyö moniammatillisen ja –alaisen verkoston kanssa on välttämätöntä.

4.6 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo eri toimipisteiden välillä

Keudassa opiskelijan saamat opetus- ja opiskeluhyvinvoinnin palvelut ovat yhdenvertaisia riippumatta toimipisteestä. Keudan tutkintojen perusteet, opinto- ohjauksen, erityisen tuen ja opiskelu- huollon suunnitelmat perustuvat yhtenäisiin palveluihin huolimatta siitä, että toimipisteiden koosta ja henkilöstörakenteesta johtuen palvelujen toteutustavoissa ja työnjaossa voi olla eroja.

5 Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu

Keudassa ei hyväksytä sukupuoleen perustuva häirintää tai ahdistelua. Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu määritellään yksipuoliseksi fyysiseksi tai sanalliseksi käyttäytymiseksi, joka on aina kohteelle vastentahtoista tai ainakin ei-toivottua.

Kaikkia opiskelijoita, henkilöstön jäseniä ja vierailijoita kohdellaan yhdenvertaisesti ja kunnioittavasti huolimatta heidän sukupuolestaan tai sukupuolen ilmaisustaan. Sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun kohdistuvaa syrjintää ja väheksyntää tai sukupuoleen perustuvaa ja seksuaalista häirintää ei hyväksytä.

6 Suunnitelmasta tiedottaminen sekä suunnitelman toteutumisen seuranta

Keudan esimiesten vastuulla on huolehtia siitä, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinta-prosessista ja suunnitelmasta tiedotetaan opiskelijoilta sekä henkilöstöä. Lisäksi suunnitelmasta tiedotetaan alaikäisten opiskelijoiden huoltajia muun muassa huoltajille järjestettävissä Kotiväen illoissa.

Suunnitelmasta ja sen sisällöstä käydään keskustelua työpaikkakokouksissa, hyvinvointiryhmissä sekä oppilaitoksen yhteisissä tilaisuuksissa.

Tiedottamisen ja keskustelun avulla synnytetään yhteistä ymmärrystä muun muassa siitä:

- millainen on yhdenvertainen ja tasa-arvoinen oppilaitos,
- mitä yhdenvertaisuus ja tasa-arvo merkitsevät Keudassa
- mihin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi ja suunnittelulla pyritään ja
- miten edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Suunnitelma laaditaan yhdeksi vuodeksi kerrallaan ja suunnitelman toteutumista seurataan ja päivitetään opiskelija-, huoltaja- ja henkilöstöpalautteiden, arviointien (mm. TeaViisari, Kouluterveyskeskus) ja mittaritietojen sekä hyvinvointiryhmien toiminnan kautta saadun palautteen perusteella.